

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

*МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЕРЖАВНОГО ПОДАТКОВОГО УНІВЕРСИТЕТУ*

Частина 1

**COMBAT HORTING AND ACTIVITIES
OF UKRAINIAN LAW ENFORCEMENT
AUTHORITIES**

ІРШІНЬ – 2022

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА МИТНОЇ СПРАВИ
КАФЕДРА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

***МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ***
**БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ**

Частина 1

**03–04 січня 2022 року
м. Ірпінь**

*Рекомендовано до друку Науково-методичною колегією
Національної федерації бойового хортингу України
(протокол від 08.01.2022 № 11).*

Організаційний комітет конференції

Голова оргкомітету:

Чмелюк В. В. – кандидат юридичних наук, професор кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, полковник податкової міліції, учасник бойових дій.

Голова науково-методичної ради оргкомітету конференції:

Єршоменко Е. А. – професор кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, кандидат педагогічних наук, президент Національної федерації бойового хортингу України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, Заслужений тренер України, майстер спорту України міжнародного класу, майор десантно-штурмових військ ЗС України, учасник бойових дій.

Заступники голови оргкомітету:

Гришук В. Л. – кандидат юридичних наук, начальник кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, підполковник податкової міліції, учасник бойових дій;

Бухтіяров О. А. – кандидат юридичних наук, заступник начальника кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, учасник бойових дій.

Члени оргкомітету:

Параниця С. П. – кандидат юридичних наук, професор кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету, учасник бойових дій;

Антоненко С. А. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету;

Бадьора С. М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету;

Гарбовський Л. А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри правоохоронної діяльності Державного податкового університету.

Є80 Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – 1742 с.

Збірник містить наукові роботи учасників конференції, дослідження з педагогіки, психології, філософії, історії, теорії і методики викладання бойового хортингу, проведені відповідно до угоди про співпрацю між Національною федерацією бойового хортингу України та Державним податковим університетом. Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямі теоретичних та практичних аспектів удосконалення професійних компетентностей фахівців бойового хортингу у системі правоохоронних органів України.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновки несуть відповідальність автори матеріалів.

ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНИХ СУТИЧОК ЗА РЕГЛАМЕНТОМ ЗМАГАНЬ З БОЙОВОГО ХОРТИНГУ

БОРТНИЧУК Олександр Олегович
СРЬОМЕНКО Едуард Анатолійович
Державний податковий університет, м. Ірпінь

***Анотація.** В даній науковій статті визначено і описано регламент проведення сутичок та дії спортивних суддів на змаганнях з бойового хортингу, проаналізовано основи суддівства спортивних змагань з бойового хортингу, вимоги правил та умови участі в спортивних змаганнях з бойового хортингу, визначено основні аспекти суддівства спортивних змагань з національного професійно-прикладного виду спорту України бойового хортингу. Зазначено, що проведення змагань з бойового хортингу можна розділити за наступними кваліфікаціями: особисті; особисто-командні, командні. Кваліфікації проведення змагання обов'язково вказується у відповідному Регламенті (Положенні) про проведення змагання. В особистих змаганнях визначаються зайняті учасниками місця в розділах, вікових групах і вагових категоріях відповідно до Регламенту (Положення) про змагання. У командних змаганнях визначаються тільки місця команд. В особисто-командних змаганнях визначаються як місця, зайняті учасниками індивідуально, так і результати заявлених команд. Метод проведення змагань обов'язково має бути зазначений у відповідному Регламенті (Положенні) про проведення змагання. Змагання можуть проводитися наступними методами: метод прямого вибування (олімпійська система) – з вибуванням тих, хто програв після однієї поразки, якщо учасники виступають у двох підгрупах. Учасники змагань, які програли сутичку за вихід у фінал, беруть участь у сутичках за третє місце, але у змаганнях без розради сутички за третє місце не проводяться, присуджується два третіх місця; круговим методом (за колом) – кожний учасник (команда) змагається з кожним учасником (командою); змішаним методом – змагання проводяться з використанням різних систем визначення переможця. Після виконання технічних дій, які привели спортсмена до перемоги, Рефері зупиняє сутичку, і переконавшись у тому, що стан враженого спортсмена у нормі і йому нічого не загрожує, на підставі винесеного рішення суддівської бригади або приєднавшись до такого рішення, Арбітр хорта оголошує перемогу спортсмена, вказуючи за що надається перемога: за явної переваги; технічним нокаутом (або нокаутом); больовим прийомом; задушливим прийомом; за різницею балів; за рішенням суддів; за остаточною технічною дією (у додатковий час до першої технічної оцінки). Правила спортивних змагань є єдиними чинними на території України правилами змагань з бойового хортингу, визначають основні засади організації та проведення змагань, що проводяться на території України.*

***Ключові слова:** регламент проведення сутичок, основи суддівства спортивних змагань, дії спортивних суддів, бойовий хортинг, спортивна команда з бойового хортингу, змагання з бойового хортингу.*

Актуальність наукового дослідження. Сьогодні бойовий хортинг є національним видом спорту України. Він є важливою складовою патріотичного та духовного виховання молоді, відродження та розвинення спортивних, бойових і культурних традицій українського народу, зміцнення здоров'я, розвитку фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей людини шляхом залучення її до участі у змаганнях з бойового хортингу [1–11; 19–32]. Правила змагань з виду спорту бойового хортингу розроблені і діють на основі досвіду та напрацювань у змішаному виді єдиноборства, розраховані на спортсменів різного віку.

В основній частині правил змагань зазначені вікові групи та вагові категорії учасників змагання, які змагаються між собою в різних розділах змагань.

Виклад основного матеріалу. Спортивні поєдинки в хортингу, являються дуже видовищними. Спортсмени наносять потужні удари, проводять різноманітні кидки переважно з високою амплітудою. За вдалим кидком, як правило слідує проведення больового чи задушливого прийому. Виступи у змагальному розділі – «двобій» потребують від спортсмена високого рівня підготовленості [12–18]. Це досягається скрупульозним плануванням системи

спортивної підготовки з необхідною корекцією тренувальних навантажень та спрямованості тренувального процесу.

Правила змагань в хортингу дають змогу спортсменам, опанувати величезним арсеналом бойових навичок і на його основі формувати індивідуальну манеру ведення сутички.

Суддівські дії Арбітра хорту

1. Арбітр хорта має суддівську кваліфікацію не нижче судді першої категорії, є керівником Суддівської бригади, і особисто звітує перед Головним суддею змагання за перебіг подій на хорті, контролює уважність суддів та своєчасне їх реагування на зміни змагальних ситуацій у ході сутички, правильність винесення рішень Рефері та Боковими суддями.

2. Арбітр хорта в мікрофон викликає спортсменів на хорт для проведення сутички, а також оголошує учасників наступної сутички в такій формі: прізвище, ім'я, команда згідно заявки першого учасника; прізвище, ім'я, команда згідно заявки другого учасника [1–11; 19–32]. Приклад для чемпіонату України: «На хорт запрошуються (1 учасник – прізвище, ім'я, область; 2 учасник – прізвище, ім'я, область), готуються (1 учасник – прізвище, ім'я, область; 2 учасник – прізвище, ім'я, область)».

3. Веде контроль і фіксує на табло та в протоколі змагань оцінки результативних атак, проведених спортсменами в ході сутички, та оцінки штрафних дій, а у вирішальному додатковому часі – активність – А.

4. У складі Суддівської колегії підписує протокол змагань.

5. В разі виникнення спірних моментів чи прийняття Головним суддею протесту щодо певної сутички, приймає безпосередню участь в обговоренні ситуацій проведеної ним сутички, приводить обґрунтування.

6. Для мобілізування учасника/учасників для виходу на хорт, Арбітр хорта подає команду «Приготуватися», на яку мають реагувати не тільки учасники сутички, а і їх секунданти і тренери, які допомагають спортсмену у підготовці до сутички [33–48]. Таку саму команду подавати суддя при учасниках і Рефері.

7. Арбітр хорта має право зупинити сутичку і скликати оперативну нараду Суддівської бригади, запросивши до свого суддівського столу Рефері і Бокових суддів.

8. Після виконання технічних дій, які привели спортсмена до перемоги, Рефері зупиняє сутичку, і переконавшись у тому, що стан враженого спортсмена у нормі і йому нічого не загрожує, на підставі винесеного рішення суддівської бригади або приєднавшись до такого рішення, Арбітр хорта оголошує перемогу спортсмена, вказуючи за що надається перемога: за явної переваги; технічним нокаутом (або нокаутом); больовим прийомом; задушливим прийомом; за різницею балів; за рішенням суддів; за остаточною технічною дією (у додатковий час до першої технічної оцінки).

9. При оголошенні перемоги Арбітр хорта в мікрофон називає результат сутички в такій послідовності: в результаті чого отримана перемога, прізвище, ім'я, команда згідно заявки.

Приклад для чемпіонату України: «Больовим прийомом перемогу отримав, прізвище, ім'я, область».

Дії Заступника Арбітра хорта в процесі суддівства змагань

1. Заступника Арбітра хорта призначає Головний суддя за погодженням з Арбітром хорта. Заступник Арбітра хорта розташовується за столом Арбітра праворуч від нього, є членом працюючої на даному хорті Суддівської бригади, повністю веде контроль за часом проведення сутички, паузами та продовженнями, зупиняє час сутички сигналом гонга або іншим пристроєм.

2. Заступник Арбітра хорта зобов'язаний:

сигналом гонга сповіщати про початок і закінчення основного часу сутички і її продовжень; за сигналом Рефері на хорті зупиняти і запускати секундомір;

фіксувати час неявки учасника після його повторного виклику і за пробігом 30 с, 1 хв, 1,5 хв сповіщати про це Рефері і технічному секретарю змагання;

фіксувати час дострокового закінчення сутички і повідомляти його секретарю змагання;

фіксувати час надання медичної допомоги учаснику і через 5 хв сповіщати про це Рефері і секретарю змагання;

у разі поданого Рефері сигналу правою рукою про початок утримання при боротьбі учасників в партері, заступник Арбітра хорта зобов'язаний зафіксувати момент початку утримання на секундомірі і контролювати час на протязі всього перебігу утримання, сигналізуючи підняттям руки вгору про відрахунок:

10 с утримання – «Успішна атака» – 1 бал;

15 с утримання – «Результативна атака» – 2 бали;

запускати і зупиняти секундомір за відповідними командами Рефері.

Команда для пуску секундоміра: «Файт!» – (Починати сутичку), команда для зупинки секундоміра – «Стоп!» – (Зупинити сутичку).

3. Заступник Арбітра разом із Арбітром хорта підписує офіційний протокол сутички і передає його у Секретаріат змагання.

Дії Рефері у процесі суддівства спортивних змагань з бойового хортингу

1. Рефері зобов'язаний перед початком сутички перевірити костюми учасників, наявність і відповідність стандартам протекторів, капи, відсутність в учасників заборонених предметів і прикрас, присутність і готовність Бокових суддів щодо суддівства даної сутички.

2. Рефері керує перебігом сутичок, оцінює дії учасників, забезпечує хід сутички в строгій відповідності з даними Правилами і Положенням про змагання.

3. Рефері зупиняє сутичку командою «Стоп!»:

коли один з учасників переможений нокаутувальним ударом, больовим прийомом або удушенням;

коли Бокові судді сигналізують і Рефері з ними погоджується, що спортсмен переміг «За явної переваги»;

при порушеннях правил одним із учасників, при проведенні забороненої техніки чи спробі її провести;

по закінченні сутички, додаткового часу сутички;

при необхідності упорядкувати костюм чи протектори учасника, який змагається;

при випадінні капи в учасника сутички;

при одержанні травми учасником;

при виході учасника (учасників) в ході сутички за межі хорту;

в разі подання учасником сигналу рукою при отриманні травми або бажанні добровільно віддати перемогу суперникові (учасник піднімає вгору праву руку);

на прохання Головного судді, Головного лікаря змагання, Арбітра хорта, сигналів Бокових суддів;

в разі викидання рушника секундантом одного з учасників, якщо тренер знімає учасника змагання з сутички в разі травми або невідповідності;

при некоректному поведженні секунданта, тренера, представника команди, батьків спортсмена або інших зацікавлених осіб;

у випадку виникнення будь-якої неординарної ситуації, яка заважає подальшому проведенню сутички.

4. При нічийному результаті і необхідності проведення наради Суддівської бригади Рефері подає команду Боковим суддям зібратися на краю хорта до себе, або при запрошенні Арбітра хорта підійти на нараду до столу Арбітра хорта.

5. Якщо на нараді виникло рішення – «Невстановлена перемога» – у змаганні серед чоловіків, то Рефері призначає вирішальний час сутички до першої технічної дії, заступник Головного судді разом з додатковим суддею приймають участь в суддівстві сутички у даний додатковий час, розташовуючись на двох вільних кутах хорту (змагального майданчика) і по закінченні додаткового часу виносять остаточне рішення сигналізуючи рукою на спортсмена, який переміг.

6. При одержанні учасником травми Рефері зупиняє сутичку і викликає лікаря. При огляді і наданні медичної допомоги на хорті, Рефері знаходиться поруч, консультується з лікарем і приймає рішення про припинення або продовження сутички.

7. При виникненні суперечної чи нестандартної ситуації Рефері викликає Бокових суддів (команда «Суддям зібратися») і після наради з ними, а при необхідності – Арбітром хорта, і з Головним суддею, приймає і повідомляє рішення.

8. В разі оголошення Суддею-інформатором перемоги одного спортсмена над іншим, Рефері, розвернувши спортсменів до глядацьких трибун та Бокових суддів, тримаючи за руки, піднімає руку переможцю сутички, після чого зобов'язує спортсменів привітатися після винесення рішення та закінчення сутички.

9. В разі порушення правил одним із учасників, Рефері може самотійно висловити спортсменові **усне зауваження**, обґрунтувавши його вголос.

10. В разі явного порушення правил, проведення спортсменом забороненої техніки, повторного виходу спортсмена за межі хорту, Рефері, враховуючи аналогічне рішення Бокових суддів, оголошує даному спортсмену «Офіційне попередження».

11. В разі некоректного поведіння спортсмена або представника команди, грубого порушення правил в ході сутички, нанесенні фізичного ушкодження суперникові забороненим прийомом, чергового порушення правил після набуття спортсменом «Зауваження» та «Офіційного попередження», Рефері, за результатами наради всієї Суддівської бригади може оголосити «Умовну дискваліфікацію», або оголосити даному спортсменові «Дискваліфікацію» з даної сутички (тільки у напівфінальній сутичці), у всіх наступних випадках Рефері повідомляє повну Дискваліфікацію з усього змагання.

12. В разі розпочатого утримання в партері одним спортсменом іншого, Рефері офіційно фіксує початок відліку часу утримання, сигналізуючи відповідною рукою горизонтально долонею вниз. Після чіткого утримання впродовж 10 с Рефері робить сигнал тією ж рукою, згинаючи її у ліктьовому суглобі із відкритою долонею – «Неповне утримання». Якщо утримання не відбулося [49–62], Рефері сигналізує припинення відліку часу утримання рухом обох рук із схресного положення від грудей до положення витягнутих рук в сторони долонями вниз сигналом: «Без оцінки!». Якщо утримання відбулося впродовж 15 с, Рефері фіксує оцінку «Повне утримання» – 2 бали – третя частина перемоги (повна перемога складається з 6 балів, роблячи рух рукою в сторону синьої або жовтої половини хорту, відповідно до кольору одягу атакуючого спортсмена. Рефері висловлює оцінку «Повне утримання» і дає команду на припинення утримання і переходу атакуючого на інші дії, команда «Продовжити».

Якщо проводилась суттєво небезпечна атака впродовж довгого часу, що привело до постійного загострення ситуації, Рефері відводить відповідну руку, стиснуту в кулак, в бік активного спортсмена, демонструючи оцінку «Активність». У вирішальному часі активна атака впродовж 30 с, оцінюється «Активністю», що виражається жестом: рука зігнута в лікті з піднятим вгору кулаком в бік спортсмена, який отримав оцінку.

13. Знаходячись у вихідній позиції до початку сутички, Рефері має стояти обличчям до глядацьких трибун, стіл Арбітра хорта при цьому знаходиться позаду від нього, а Бокові судді з обох країв хорту розташовуються на стільцях, розвернені прямо на Рефері і до центру хорта.

Дії Бокових суддів у процесі суддівства змагань з бойового хортингу

1. Бокові судді є членами Суддівської бригади, розташовуються сидячі на стільцях на протилежних кутах обличчям до Рефері та центру хорта по діагоналі до столу Арбітра хорта.

Кожен із Бокових суддів слідкує за межами хорта по ліву та праву сторони від себе, мають свисток для сигналізації і сигналізують звуковим сигналом в разі: отримання одним з учасників переваги в якості будь-якої оцінки, або якщо мало місце порушення правил, вихід спортсменом за межі хорту.

2. Сигналізація руками Бокових суддів в розділі «Рукопашна сутичка» супроводжується сигналом свистка і демонструється в такий спосіб:

«Перемога у сутичці» – Боковий суддя піднімає відповідну руку вертикально вгору.

«Успішна атака» один бал – Боковий суддя виконує жест відповідною рукою, випрямивши її з випрямленим вказівним пальцем нижче горизонтального положення в бік виходу спортсмена, який виконав технічну дію.

«Результативна атака» два бали – Боковий суддя виконує жест відповідною рукою, випрямивши її з випрямленими вказівним та середнім пальцем вище горизонтального положення в бік виходу спортсмена, який виконав технічну дію.

«Порушення» – Боковий суддя виконує жест відповідною рукою від області серця у напрямку місця виходу оціненого спортсмена з показом одного вказівного пальця (офіційне попередження), піднятого вертикально; двох – вказівного та середнього пальців (умовна дискваліфікація), піднятих вертикально; всіх відкритих пальців – дискваліфікація з сутички (у напівфінальному сутички) або з усього змагання.

«Вихід за межі змагального майданчика» – Боковий суддя звертає увагу спортсмена на край хорту, за який від вийшов, і виконує жест відповідною рукою горизонтально розташовуючи її передпліччя з відведенням в сторону та долонею вперед до центру хорту.

«Нічия» – Боковий суддя схрещує перед собою під кутом 45° вниз обидві руки з відкритими долонями (тильними сторонами долонь вперед) – даний сигнал застосовується тільки після закінчення сутички.

«Без оцінки» – Боковий суддя схрещує горизонтально перед собою обидві руки і знову розводить їх в сторони.

«Результативний партер» – в момент початку утримання, больового, задушливого прийому в атаці одним спортсменом іншого, Боковий суддя збирає пальці правої руки в кулак у положення – ребром кулаку вниз, впродовж виконання спортсменом прийому Боковий суддя демонструє жести:

утримання більше 10 с, атака на больовий прийом більше 15 с, атака на задушливий прийом більше 15 с – 1 бал – Боковий суддя згинає руку в лікті і потім відводить відповідну руку під кутом 45° вниз з виставленим горизонтально підлозі вказівним пальцем в напрямку місця виходу оціненого спортсмена, демонструючи оцінку;

утримання 15 с (Повне утримання) – 2 бали – Боковий суддя згинає руку в лікті і потім відводить відповідну руку під кутом 45° вниз з виставленими горизонтально підлозі вказівним та середнім пальцями в напрямку місця виходу оціненого спортсмена, демонструючи оцінку;

третє утримання 15 с, проведення больового та задушливого прийому до подання сигналу суперника про здачу – «Повна перемога» – 6 балів – Боковий суддя піднімає відповідну руку у вертикальне положення долонею вперед (сигнал Повної перемоги);

утримання менше 10 с, больовий прийом, задушливий прийом не відбувся – Боковий суддя схрещує перед собою вниз обидві руки і знову розводить їх в сторони вниз під кутом 45°, показуючи сигнал «Без оцінки».

«Піднятися з партеру» – якщо Боковий суддя вважає сутичку партеру пасивною, він подає сигнал «Підняти з партеру» правою рукою, розвернувши її на рівні грудей долонею вгору.

«Пасивність» – зауваження, попередження обох спортсменів – Боковий суддя втирає кулаки один в один перед груддю в горизонтальному положенні [63–78]. Пасивність одного спортсмена Боковий суддя демонструє таким самим жестом однієї відповідної руки.

«Активність» – суттєво небезпечна атака впродовж довгого часу, що приводить до постійного загострення ситуації – Боковий суддя відводить відповідну руку, стиснуту в кулак, в бік активного спортсмена. У третьому виключному раунді небезпечна атака впродовж 30 с, оцінюється «Активністю», що виражається жестом: рука зігнута в лікті з піднятим вгору кулаком в бік спортсмена, який отримав оцінку активності.

«Дискваліфікація» – Боковий суддя піднімає руку з відповідним (синім або жовтим) фіксатором зігнута в ліктьовому суглобі тильною стороною долоні вперед до спортсмена, якого дискваліфікує.

3. Бокові судді (2 судді) розташовуються на стільцях, установлених збоку кутів зони безпеки за хортом (змагальним майданчиком), мають неупереджено оцінювати дії учасників і негайно

демонструвати стандартними сигналами своє рішення в наступних випадках: при проведенні учасником оцінюваних технічних дій; при порушенні правил учасником; при виході за межі хорту одного чи обох учасників; наприкінці рівної сутички, при винесенні остаточного рішення, коли Рефері подає команду «Рішення суддів»; при пасивному веденні сутички; при сигналі – «Піднятися з партеру»; при винесенні рішення про дискваліфікацію з однієї сутички у напівфінальній сутичці; при винесенні рішення про дискваліфікацію учасника з всього змагання.

Дії судді при учасниках у процесі суддівства змагань з бойового хортингу

1. Суддя при учасниках зобов'язаний:

- бути в постійному тісному зв'язку з Арбітром хорта, діяти за його розпорядженнями;
- уточнювати особисті дані учасника і правильність виходу до синьої чи жовтої сторони змагального майданчика, відповідно до оголошення судді-інформатора;
- перевіряти відповідність Правилам змагального костюма учасника;
- перевіряти відповідність стандартам капи, протекторів та фіксаторів, зазначених у Положенні;
- контролювати відсутність заборонених Правилами і Положенням жорстких протекторів, прикрас, фіксаторів та інших предметів;
- перевіряти відповідність кольору шолому, (перший – синій шолом – ліворуч від Рефері, другий – жовтий шолом – праворуч від Рефері) і допомагати вдягати учаснику шолом (на змаганнях серед молодших юнаків, юнаків, кадетів і юніорів);
- стежити за станом секундантського стільця, коректним поведінням секунданта і тренера, і його перебуванням у відведеному місці;
- при порушенні правил змагань чи Положення, невиконанні його вимог учасником чи секундантом, сповістити про це Арбітра хорта;
- в разі отримання травми учасником, допомагати своєчасно запросити на хорт лікаря для надання учасникові медичної допомоги.

Кваліфікації проведення змагань з бойового хортингу

1. Проведення змагань з бойового хортингу можна розділити за наступними кваліфікаціями: особисті; особисто-командні, командні.
2. Кваліфікації проведення змагання обов'язково вказується у відповідному Регламенті (Положенні) про проведення змагання.
3. В особистих змаганнях визначаються зайняті учасниками місця в розділах, вікових групах і вагових категоріях відповідно до Регламенту (Положення) про змагання.
4. У командних змаганнях визначаються тільки місця команд.
5. В особисто-командних змаганнях визначаються як місця, зайняті учасниками індивідуально, так і результати заявлених команд.

Методи проведення змагань з бойового хортингу

1. Метод проведення змагань обов'язково має бути зазначений у відповідному Регламенті (Положенні) про проведення змагання.
2. Змагання можуть проводитися наступними методами:
  - метод прямого вибування (олімпійська система) – з вибуванням тих, хто програв після однієї поразки, якщо учасники виступають у двох підгрупах [79–92]. Учасники змагань, які програли сутичку за вихід у фінал, беруть участь у сутичках за третє місце, але у змаганнях без розради сутички за третє місце не проводяться, присуджується два третіх місця;
  - круговим методом (за колом) – кожний учасник (команда) змагається з кожним учасником (командою);
  - змішаним методом – змагання проводяться з використанням різних систем визначення переможця.

Характерні особливості проведення спортивної сутички

спортсменам надається певний час для демонстрації переваги в силі та техніці роботи руками в повних рукавицях 6 унцій в голову, у тулуб, по кінцівках як у стійці так і у партері;

дозволяються удари ногами: по ногах (крім колінного суглоба), по тулубу, по плечах, по голові, у партері – по тулубу і кінцівках (при цьому слід врахувати, що в позиції переходу в партер чи виходу з нього удари ногами в голову дозволяються, тобто спортсмену, який стоїть на одному чи двох колінах можна наносити удари в голову, а спортсмену, який торкається до хорту сідницями, животом, боком чи спиною – не можна);

дозволяються удари ліктем по тулубу (крім удару по ключиці), по плечах, по кінцівках;

дозволяється наносити удари коліном, гомілкою, ступнею по лежачому супернику зі стійки по тулубу і кінцівках;

дозволяються прихвати, захоплення та утримання за голову, руки, ноги, тулуб;

дозволяються підсікання, виведення з рівноваги, перевороти за тулуб та ногу (перехід у боротьбу у партері – при бездіяльності і зупинці атаки слідує команда Рефері «Піднятися з партеру»);

прямі, бокові, знизу, з розворотом та інші удари в голову руками, вдягненими у рукавиці у стійці (у партері дозволені удари руками у голову, тулуб та по кінцівках);

прямі, бокові, знизу, зверху, з розворотом удари босими ногами, або із вдягненими м'якими фіксаторами гомілковостопних та колінних суглобів;

прихвати, контрольні фіксації, притримування, тримання, захоплення передпліччями та плечима з допомогою тулуба рук, ніг, тулуба та голови;

виведення з рівноваги та кидки суперника на хорт захватами за руку/руки, ногу/ноги, руку і ногу, тулуб і руку, тулуб і ногу, голову і руку, голову і тулуб;

кидки через стегно, плече, передня, бокова, задня підніжка, підсікання та одночасне добивання руками в рукавицях до повного завершення атаки або зупинки сутички;

дозволяється наносити удари коліном, гомілкою, ступнею лежачого суперника зі стійки по тулубу і кінцівках;

дозволяється наносити удари коліном у голову з прихватом голови суперника руками в рукавицях 6 унцій;

комбінування в атаці ударної та кидкової техніки з продовженням ударної та борцівської техніки у партері;

больові прийоми на ліктювий, плечовий, гомілковостопний, колінний, тазостегновий суглоб у стійці і у партері;

задушливі прийоми захопленням передпліччям шиї ззаду, зверху, знизу, збоку у стійці і у партері;

утримання пряме, зворотне, бокове захватом передпліччям за шию та руку, голову та тулуб, шию та ногу у партері.

Заборонена техніка:

забороняються удари в пах, удари ногами в голову лежачого суперника, удари руками по потилиці та в хребет, удари ногами (ступнею, гомілкою, коліном) у колінний суглоб;

забороняються удари головою в обличчя і голову;

забороняється кусатися.

Характеристика дозволеної ударної техніки сутички бойового хортингу

1. **Удар** є направленою технічною дією із своєю траєкторією, яку за даними Правилами дозволено виконувати руками, ногами у дозволені правилами частини тіла. Удари мають широке використання у сутичці бойового хортингу і застосовуються для атак та як контрудари, у поєднанні з усіма видами захисту, для уникнення від ударів суперника та переривання його ударів, зривання захоплень противника, зберігання необхідної дистанції та інших завдань сутички.

Удари можуть бути одинарні та у комбінаціях, з переміщеннями та на місці, пристрілювальні (розвідувальні) та акцентовані тощо.

2. **Ударна техніка рук** виконується аби-якою частиною кулаку або долоні, ліктем, передпліччям, плечем у частини тіла, у якій дозволено правилами ударна атака.

3. Удари руками у рукавицях можна наносити з аби-якої стійки по передній, боковій, нижній, верхній частині голови (окрім задньої потиличної частини голови), нижній та верхній передній та боковим частинам тулуба (окрім ударів по задній частині тулуба – хребту, нирках), всім частинам кінцівок рук і ніг (окрім пахової області) [93–99]. Удари руками дозволено використовувати на всіх трьох дистанціях: дальній, середній, ближній (у клінчі), а також у захваті іншою рукою (передпліччям руки за допомогою тулуба).

4. **Прямі удари** дозволено наносити з збереженням первісного балансу ваги, з переносом більшої частини ваги на праву/ліву ногу, за участю ваги шляхом переносу додаткової ваги на ліву/праву ногу.

5. **Бічні удари** по ефективності та частоті застосування у сутичці бойового хортингу займають одне з перших місць, ними дозволено розпочинати атаку, розвивати атаку, доповнювати прямі удари, використовувати при контрдіях, використовувати при захистах з переміщеннями кроком уперед/назад, в сторону або з ухилами тулуба, при захопленнях руки або ноги суперника.

Бокові удари можуть використовуватися на всіх трьох дистанціях: дальній, середній, ближній (у клінчі) та наноситися зігнутою рукою, закріпленою у ліктьовому суглобі.

6. **Удари знизу** (аперкоти) застосовуються на середній та ближній дистанції (у клінчі), частіше у клінчі. Вони наносяться зігнутою в ліктьовому суглобі рукою як у голову, так і у тулуб, використовуються як контрудари у взаємодії із захистом проти атаквальних дій суперника або при своїй атаці, а також доповнюючи ним прямі чи бокові удари руками/ногами. Удар знизу може наноситися після ухилу тулуба при розвитку атаки або контратаки слідуючи за прямими або боковими ударами руками та у комбінованих атаках з ногами. Він набирає силу у момент імпульсного випрямлення та повороту тулуба, що само виводить руку до цілі переносом ваги тіла і незначним фіксуванням руки у момент нанесення удару.

7. **Колові удари** з розкручуванням або без нього дозволено виконувати ударною поверхнею тильної або нижньої частини кулаку (ребро кулаку). Дозволено використовувати нанесення колового удару з розворотом через спину, де тулуб здійснює повний оборот навколо вертикальної лінії атаки, наприкінці якого кулак наносить удар, маючи енергійний розгін обертання.

8. **Удари ліктями** дозволяється наносити будь-яким формуванням зап'ястного суглоба та кисті у передню верхню, нижню, бокові частини тулуба (окрім задньої частини тулуба – у хребет і нирки), по руках – (кистях, передпліччях, плечах), по ногах – (ступнях, гомілках, стегнах).

9. **Ударна техніка ніг** виконується ступнею, подушкою ступні, п'яткою, підйомом ступні, гомілковостопним суглобом, гомілкою, коліном, тазом, та може наноситися:

у передню, бокову, нижню частини голови у тих випадках, коли обидва спортсмени знаходяться в стійці;

у передню верхню, нижню та бокові частини тулуба (окрім ударів в хребет, нирки);

по руках: кисті, передпліччя, плечі, по ногах – ступні, гомілки, стегна (у внутрішню і зовнішню частини стегна).

10. Ударна техніка рук і ніг у партері використовується у випадках:

якщо дії атакуючого є одночасним неперервним продовженням атаки, початої із стійки, та одразу зупиняються за командою Рефері на хорті;

дозволяються удари руками, ногами в партері по усіх частинах тіла окрім потилиці, шиї, зони хребта та куприка, області паха.

11. Визначення нокауту (технічний нокаут).

Нокаут – втрата можливості продовжувати захист від атак суперника після отримання удару та втрата контролю бойової стійки на протязі часу – 5 с і більше.

Після отримання нокауту учасник знімається з змагань за остаточним рішенням Головного лікаря та Головного судді змагань. В разі отримання нокауту у напівфінальній сутичці, не має права брати участь у сутичці за третє місце.

12. Визначення нокдауну.

Нокдаун – тимчасова втрата можливості продовжувати захист після отримання удару. Якщо до 5 с спортсмен відновлює контроль бойової стійки, йому дозволяється продовжувати сутичку. Якщо при отриманні нокдауну спортсмен був атакований кидковою або іншою технікою, то сутичка не зупиняється, а набрані бали активнішого учасника сумуються при визначенні результату сутички.

Дозволена кидкова техніка у сутичці бойового хортингу

1. Кидок зараховується, якщо була проведена дія у захопленні одного спортсмена іншим, при якій суперник втратив рівновагу і впав на підлогу хорту, торкаючись її поверхні або якою частиною тіла, окрім ступнів ніг, та опинився на хорті у положенні лежачи, при умові, коли спортсмен, який проводив кидок, знаходився до його початку у положенні стоячи на ногах.

2. Якщо спортсмен, який виконав кидок, знаходиться після його виконання у положенні стоячи на ногах, такий кидок вважається *кидком без падіння* і оцінюється вище, ніж кидок з падінням. Ознакою *кидка з падінням* є те, що коли спортсмен почав виконувати кидок, він знаходився у положенні стоячи на ногах, а коли завершує кидок, падає разом з суперником і опиняється разом з ним у положенні партеру.

3. Контркидок має ознаку того, що коли один спортсмен захищається проти кидка суперника, у відповідь на атаквальну дію перехоплює захват і проводить кидок самостійно, змінюючи плани суперника, направлення його дії, що приводить до його падіння на підлогу хорту.

4. Кидки суперника, який знаходиться у положенні стоячи на ногах, можуть бути *кидки без відриву від підлоги хорту* з простим переводом у партер виведенням з рівноваги, із застосуванням підніжки та кидком через виставлену ногу, підсікання ноги суперника, скручування захватом голови, та інші маневри, які не призводять до відриву суперника від підлоги.

5. Кидки з відриванням суперника від підлоги хорту можуть виконуватись перекидом через стегно, плече, прогинанням та з підніманням на руках, переворотом, підривом тулуба, підбиванням тазом, взяттям на плечі, взяттям на груди, захопленням обох ніг, захопленням ноги і тулуба тощо, всі дії які виконуються з підніманням руками суперника у взятому захваті.

Кидки з підніманням суперника вище поясу оцінюються вище, ніж кидки без відриву від підлоги або з незначним відривом.

6. Кидки суперника, який знаходиться у положенні стоячи на колінах або з повного партеру зараховуються тільки при умові його чіткого падіння та опинення у небезпечному положенні.

7. Кидки оцінюються: із застосуванням комбінаційних ударних атак та без ударів.

8. Кидками не вважаються і не оцінюються:

відрив суперника, який стоїть на підлозі хорту, підйоми його у захопленні за тулуб та опускання у те ж саме положення, що і до захоплення;

дії, які призводять до опори суперника об підлогу хорту на руки та повернення його у те саме положення;

перевороту у боротьбі лежачи, коли спортсмен, якого атакують, знаходяться у партері;

атакувальні дії спортсмена, який сам знаходиться у положенні партеру.

Дозволена техніка партеру у сутичці бойового хортингу

1. Партером вважається положення спортсмена, при якому він торкається хоча б ще одною частиною тіла до підлоги хорту, окрім ступнів ніг.

2. Техніка партеру сутички бойового хортингу включає в себе удари руками в рукавицях у голову, тулуб, кінцівки, а також больові атаки на руки, ноги, задушливі атаки шиї захопленням як руками, так і ногами.

3. Безперервні атаки партеру можуть продовжуватися ударами, захопленнями рук, ніг, шиї до зупинки самого атакуючого або командою Рефері «Стоп».

Дозволені больові прийоми у сутичці бойового хортингу

1. Больовий прийом проводиться захопленням руки або ноги суперника у партері, яке дозволяє провести больову атаку перегинанням, вивертом суглоба, заведенням руки за спину, вигинанням гомілковостопного суглоба, защемленням м'язів та зв'язок, при якій суперник не може звільнитися і вимушений здатися (визнати поразку).

2. Больові прийоми дозволено починати: незалежно від того, знаходиться суперник у стійці або у партері, незалежно від того де знаходиться атакуючий: у стійці або у партері.

Під час проведення прийому дозволяється застосовувати інерцію та силу тулуба і спини, рук та ніг, але забороняється робити захоплення за обличчя, волосся та вуха, пах спереду та ззаду, пальці рук та ніг.

3. Фіксація початку больової атаки робиться від моменту, коли учасник узяв на захоплення кінцівку суперника та почав виконувати дії, які змушують суперника не витримавши больового відчуття здатися.

4. На довершення больового прийому спортсмену час не обмежується, але при зупинці больової атаки та пасивній поведінці обох спортсменів Рефері сутички має право підняти спортсменів у бойові стійки командою: «Піднятися з партеру».

Якщо учасник, якого атакували больовим прийомом на руку, піднявся у стійку, йому дозволяється застосовувати скидання з руки суперника, який висить на руці і продовжує атакувати, шляхом ударів ним об підлогу хорту.

5. Больова атака руки вважається неуспішною, якщо суперник піднявся у положення стоячи і відірвав від підлоги хорту тулуб спортсмена, який проводив прийом, та зафіксував стійке положення на ногах впродовж 3 (трьох) секунд.

6. Больова атака ноги вважається неуспішною, якщо суперник піднявся з партеру у положення стоячи і зафіксував таке положення впродовж 5 с.

7. Якщо атака у партері переходить у атаку у стійці і навпаки, то сутичка не зупиняється.

Дозволені задушливі прийоми у сутичці бойового хортингу

1. Задушливий прийом є технічною дією, завдяки якій проводиться захватом шиї суперника, що приводить до обмеження його дихання та наступної втрати свідомості, дії, які у сутичці дозволено розпочинати як у партері, так і у стійці.

2. Захоплення та удушення можуть бути як руками, так і ногами.

3. Задушливий прийом руками: дозволено проводити передпліччям руки, яка виконує атаку з допомогою іншої руки/ноги, але удушення не призводить до виверту голови або скручуванню шийних хребців.

4. Задушливий прийом ногами: дозволено проводити стегном та гомілкою, але проведення задушливого прийому за допомогою ступні заборонено правилами бойового хортингу.

5. Задушливі прийоми проводяться захватом шиї зверху, ззаду, ногами у замок, зворотнім захватом шиї ззаду, зворотнім захватом шиї збоку, іншими способами не забороненими правилами.

6. Виходом із задушливого прийому вважається повне звільнення від задушливого захвату шиї.

Правилами змагань з бойового хортингу в розділі «Рукопашна сутичка» больові та задушливі прийоми дозволено проводити і у стійці, і у партері.

Дозволені утримання та їх характеристика

1. Утримання за голову та руку, за голову та тулуб, утримання впоперек, зворотне утримання захопленням голови і тулуба із притисканням тулуба до тулуба суперника виконується з використанням енергії всього тіла за допомогою розставлених в опорах ніг.

2. Утриманням вважається: прийом, при якому спортсмен змушує лежати суперника спиною на підлозі хорту впродовж певного часу. Оцінюються утримання, які були виконані в результаті переведення суперника зі стійки в партер. Повторне утримання виконане без підйому в стійку вважається технічною активністю, але не оцінюється.

3. Відлік початку часу утримання: починається з моменту доторкання верхньої частини спини суперника до підлоги при притисканні тулуба суперника та фіксації такого положення.

4. Утримання закінчується:

коли утримуючий спортсмен переходить на больову атаку руки або ноги;

коли спортсмен виходить з положення утримання у положення сидячи чи на бік (кут положення до хорту не менше 90°), у положення на живіт, на руки, на груди, у стійку;

якщо спортсмен, якому проводили утримання силою рук та за допомогою тулуба та ніг віджимає атакуючого від себе на відстань не менше 15–25 см;

якщо спортсмен, якого утримували, скинув суперника прогином борцівського мосту та вийшов з небезпечного положення.

5. Якщо під час проведення утримання одного спортсмена іншим закінчився час сутички, то суддя-хронометрист очікує результату утримання (10 с, 15 с, вихід з утримання), а потім оголошує закінчення часу утримання та сутички.

Таблиця 1

Регламент проведення сутичок за віковими групами

№	Вікова група	Основний час сутички	Додатковий час «Pride Time»
1	Діти 6–7 років	2,5 хв	2 хв до першої оцінки
2	Молодші юнаки та дівчата 8–9 років	3 хв	3 хв до першої оцінки
3	Юнаки та дівчата 10–11 років	3 хв	3 хв до першої оцінки
4	Старші юнаки та дівчата 12–13 років	4 хв	3 хв до першої оцінки
5	Кадетки і кадетки 14–15 років	4 хв	3 хв до першої оцінки
6	Юніорки та юніорки 16–17 років	5 хв	3 хв до першої оцінки
7	Молодь (чоловіки і жінки) 18–23 роки	5 хв	3 хв до першої оцінки
8	Дорослі (чоловіки та жінки) 18 років і старше	5 хв	3 хв до першої оцінки

1. У змаганнях серед вікових груп кадетів та юніорів може встановлюватись різниця у терміні сутички між відбірковими, напівфінальними та фінальними сутичками, що додатково зазначається у Положенні (Регламенті) про проведення змагань. Дана різниця може складатися за такими даними:

2. Якщо змагання проводяться в кілька днів, з поділом на вибірку (попередню) і фінальну частини або на відповідні розділи і вагові категорії, що обов'язково вказується в Положенні про змагання. Між сутичками кожен учасник має відпочивати не менш 15 хв.

3. Кількість сутичок за один день не повинна перевищувати:

5 (п'ять) для дорослих чоловіків;

4 (чотири) для дорослих жінок, юніорів і юніорок, кадетів і кадеток, юнаків і дівчат, молодших юнаків і молодших дівчат;

3 (три) для дітей 6–7 років: хлопців та дівчат.

Висновки. Таким чином, у даному науковому дослідженні проаналізовано основи суддівства спортивних змагань з бойового хортингу, вимоги правил та умови участі в спортивних змаганнях з бойового хортингу, основні аспекти правил змагань, акцентовано увагу на розділах змагань і видах підготовки спортсменів бойового хортингу (теоретична, технічна, тактична, фізична та психологічна підготовки).

Перераховано та описано основні напрями підготовки спортсменів та особливості суддівства спортивних змагань за різними розділами.

Зазначено, що правила спортивних змагань є єдиними чинними на території України правилами змагань з бойового хортингу, визначають основні засади організації та проведення змагань, що проводяться на території України. Правила змагань розроблені відповідно до Міжнародних правил змагань з бойового хортингу, які затверджені Всесвітньої федерації бойового хортингу, і є основним нормативним документом, що регламентує порядок організації, проведення та підведення підсумків змагань з бойового хортингу, визначає систему, порядок та умови змагальної діяльності, систему суддівства змагань.

Якщо говорити про бойовий хортинг як бойове мистецтво, його методики йдуть від надбання поколінь та традицій: чим більше подорожуєш з бойовим хортингом країнами світу, вивчаєш, споглядаєш, досліджуєш, відкриваєш прояви бойового мистецтва, тим чіткіше формуються власні внутрішні цінності, переконання, відточуються смаки, вдосконалюється техніка прийомів самооборони.

Бойовий хортинг вважається не тільки видом спорту зі своєю змагальною програмою, це є бойове мистецтво. А само мистецтво є універсальною мовою світу і водночас мовою кожного народу, кожної людини. Спортивна як і культурна дипломатія забезпечує міжнародний культурний обмін, в рамках якого мистецтво долає кордони і зближує спільноти, сприяє порозумінню між ними. Репутація та сприйняття України в очах іноземної аудиторії є дуже важливим інтересом для усіх українців.

Всебічна підготовка в бойовому хортингу – це формування, розвиток і вдосконалення властивостей фізичної підготовленості, тактичних здібностей, технічного вдосконалення і психіки, які потрібні для успішної діяльності спортсменів та команд.

Для правильного планування навчально-тренувального процесу з бойового хортингу потрібно мати на увазі, що фахівці виокремлюють п'ять *видів підготовки* спортсменів бойового хортингу: *теоретична, технічна, тактична, фізична та психічна підготовки*. **Перераховано та описано** основні напрями і методи суддівства змагань з бойовому хортингу.

Перспективи подальшого дослідження. Подальша робота над суддівством змагань, вивченням вимог правил та умов участі в спортивних змаганнях з бойового хортингу буде конкретизована в результатах констатувального, формувального та контрольному експериментах дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1.Абанін О. В. Орієнтири тренуваності в системі бойового хортингу для спортсменів підліткового, старшого юнацького та молодіжного віку / О. В. Абанін, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 379–395.

2.Апихтін К. О. Медичні характеристики, інтенсивність та обсяг навантаження спортсменів бойового хортингу студентського віку / К. О. Апихтін, В. Е. Єрьоменко, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. Ч. 1. – С. 698–713.

3.Бабурнич С. А. Професіограма спортивного судді з бойового хортингу / С. А. Бабурнич, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 343–353.

4.Боровко С. В. Організація тренувань і методи навчання у шкільній спортивній секції з бойового хортингу / С. В. Боровко, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів

України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 290–310.

5. Величко А. В. Особливості планування та структура занять бойовим хортингом для школярів з ослабленим здоров'ям / А. В. Величко, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 538–556.

6. Вирський Б. С. Програмні вимоги і зміст спеціальних вправ для проведення заліку на підвищення кваліфікаційного ступеня у системі бойового хортингу / Б. С. Вирський, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 1003–1023.

7. Вирупаєв В. М. Основи самостійного визначення кількості спеціальних вправ та фізичного навантаження у процесі планування занять з бойового хортингу / В. М. Вирупаєв, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 481–500.

8. Вовканич М. С. Умови поліпшення адаптаційних процесів організму спортсменів секції бойового хортингу до фізичних тренувань / М. С. Вовканич, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 254–271.

9. Вознюк М. Г. Використання корисних дихальних вправ для відновлення після навантажень з бойового хортингу / М. Г. Вознюк, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 311–331.

10. Гречана Л. О. Підвищення загальнокультурного потенціалу учнів дитячого шкільного гуртка бойового хортингу / Л. О. Гречана, Е. А. Єрьоменко, І. М. Самоха // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 54–73.

11. Гречаний О. М. Аналіз фізіологічних функцій системи організму учня спортивної секції бойового хортингу під час тренувальних занять / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 234–253.

12. Гречаний О. М. Основні мотиви зацікавленості школярів у заняттях бойовим хортингом / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко, Ю. С. Шукалюк // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 74–90.

13. Гречаний О. М. Показники військово-спортивної готовності учнів спортивної секції бойового хортингу до захисту інтересів України / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 812–824.

14. Демченко О. С. Засоби системного вдосконалення психічних здібностей та вольових якостей спортсменів системи бойового хортингу / О. С. Демченко, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 272–289.

15. Димитренко В. Б. Бойовий хортинг як гідний наступник оборонного звичаю українського народу / В. Б. Димитренко, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 693–713.

16. Дорошенко М. М. Ціннісні переконання юних спортсменів бойового хортингу щодо особистого здоров'я і тренувань / М. М. Дорошенко, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 22–40.

17. Духота Ж. А. Бойовий хортинг у системі фізичної підготовки співробітників правоохоронних органів / Ж. А. Духота, Е. А. Єрьоменко // Сучасні тенденції організації служби в правоохоронних

органах: тези доповідей наукового семінару (14 травня 2021 року). Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. – С. 88–94.

18. Єрмоєнко В. Е. Стоматологічне здоров'я дітей та молоді як чинник спортивних успіхів у бойовому хортингу / В. Е. Єрмоєнко, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 96–111.

19. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у методиці виховання фізичної культури й основ здоров'я та визначення працездатності спортсменів учнівського і студентського віку / Е. А. Єрмоєнко, М. М. Дорошенко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. – Випуск 4 (134) 21. – С. 45–54.

20. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як ефективний засіб військово-патріотичного виховання школярів і студентів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 32–41.

21. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб оптимізації функціональної підготовки студентів і курсантів спеціалізованих закладів вищої освіти та співробітників правоохоронних органів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 19–33.

22. Єрмоєнко Е. А. Виховна система бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 161–177.

23. Єрмоєнко Е. А. Виховний потенціал та філософська основа бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 147–157.

24. Єрмоєнко Е. А. Військово-патріотична програма та прикладний хортинг / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол. Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014. – Вип. 1. – С. 10–19.

25. Єрмоєнко Е. А. Військово-патріотичне спрямування занять з бойового хортингу для школярів у позаурочний час / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 398–412.

26. Єрмоєнко Е. А. Військово-патріотичне та громадянське виховання учнів шкільного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 281–303.

27. Єрмоєнко Е. А. Вплив школи та сім'ї на ефективність військово-патріотичного виховання учнів гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 486–500.

28. Єрмоєнко Е. А. Всесвітнє українське земляцтво та діаспора у сприянні розвитку бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 56–79.

29. Єрмоєнко Е. А. Дослідження висококонкурентного виду національного єдиноборства бойового хортингу щодо засобів підготовки військовослужбовців України / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 761–796.

30. Єрмоєнко Е. А. Збірник програм навчально-тренувальної роботи з бойового хортингу : навч. програма / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2022. – 183 с.

31. Єрмоєнко Е. А. Інформаційна довідка щодо служби у Збройних Силах України для спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 98–114.

32. Єрмоєнко Е. А. Комплексне використання потенціалу бойового хортингу для забезпечення національної безпеки України в умовах зовнішньої агресії / Е. А. Єрмоєнко // Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі : зб. тез IV наук.-практ.

інтернет-конфер., 25-31 травня 2020 р., м. Ірпінь – м. Хмельницький / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Хмельницький : Науково-дослідний центр митної справи, 2020. – С. 18–23.

33. Єрмоєнко Е. А. Медико-біологічні та морфофункціональні особливості бойового хортингу у процесі виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 112–121.

34. Єрмоєнко Е. А. Медико-фізіологічні чинники самоконтролю за фізичним навантаженням на тренуваннях з бойового хортингу у процесі виховання фізичної культури студентів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2018. – Вип. 9. – С. 127–138.

35. Єрмоєнко Е. А. Мета і завдання системи оздоровлення людини засобами фізичного тренування з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 8–21.

36. Єрмоєнко Е. А. Методи застосування захватів суперника у сутичці бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 413–430.

37. Єрмоєнко Е. А. Ознаки основних вольових дій у системі бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 263–280.

38. Єрмоєнко Е. А. Основи патріотичної гідності вихованців шкільного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 325–344.

39. Єрмоєнко Е. А. Основи формування особистісних якостей спортсменів засобами бойового хортингу // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 43–60.

40. Єрмоєнко Е. А. Основні захватні елементи руками у двобої між спортсменами бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 466–485.

41. Єрмоєнко Е. А. Основні типи шкільних уроків з тематики військово-патріотичного виховання учнів гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 224–242.

42. Єрмоєнко Е. А. Особиста культура спортсмена як основа успіхів у бойовому хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 78–97.

43. Єрмоєнко Е. А. Переваги та обдарованість інструктора з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 166–185.

44. Єрмоєнко Е. А. Позитивний вплив виховних методик бойового хортингу на розвиток юного спортсмена / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 7–25.

45. Єрмоєнко Е. А. Початкова військова підготовка в теорії і практиці бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 28–42.

46. Єрмоєнко Е. А. Принципи здорової життєдіяльності юних спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 115–131.

47. Єрмоєнко Е. А. Прищеплення і розвиток моральних почуттів у спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 501–517.

48. Єрмоєнко Е. А. Різновиди самостраховок для безпечного падіння у процесі вивчення прийомів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 431–447.

49. Єрмоєнко Е. А. Різновиди техніки захватних дій в системі підготовки спортсмена бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 243–262.

50. Єрмоєнко Е. А. Розподіл фізичного навантаження вихованців шкільного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 345–361.

51. Єрмоєнко Е. А. Система фізичного виховання спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 188–205.

52. Єрмоєнко Е. А. Спеціальні педагогічні особливості військово-патріотичної роботи у спортивному колективі бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 186–204.

53. Єрмоєнко Е. А. Сутнісні характеристики військово-патріотичного виховання учнів спортивного гуртка бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 362–379.

54. Єрмоєнко Е. А. Умови перебування у військовому резерві спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 132–146.

55. Єрмоєнко Е. А. Успішна особистість спортсмена в системі бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Інструментарій виховання в сучасних закладах освіти: реалізація творчих і соціально значущих програм, проєктів : зб. матер. наук.-практ. конф. [ред. кол. Т. Є. Федорченко, Безрук К. О., Ївженко О.В.]. Київ, 2022. С. 51–55.

56. Єрмоєнко Е. А. Усунення шкідливих звичок та гігієнічні заходи здорового стилю життя спортивної секції бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. Ірпінь, 2022. – С. 304–324.

57. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.

58. Зуб Р. В. Здоровий організм учня шкільного гуртка бойового хортингу як запорука стабільних спортивних успіхів / Р. В. Зуб, Е. А. Єрмоєнко, С. П. Горовий // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 192–211.

59. Івашковський В. В. Психомоторика та психо-фізіологічні особливості підготовки спортсменів бойового хортингу / В. В. Івашковський, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 130–138.

60. Карасевич С. А. Врахування фізичної підготовленості школярів на заняттях з бойового хортингу / С. А. Карасевич, М. М. Дорошенко, Е. А. Єрмоєнко // Програма для проведення оздоровчих занять з бойового хортингу для школярів ; Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2022. – С. 4–12.

61. Карасевич С. А. Програма для проведення оздоровчих занять з бойового хортингу для школярів : метод. посіб. / С. А. Карасевич, М. М. Дорошенко, Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2022. – 221 с.

62. Кіблицький Р. В. Стратегія здорового життя та гармонійного розвитку учнів спортивної секції бойового хортингу / Р. В. Кіблицький, Е. А. Єрмоєнко, В. Д. Гордієнко // Бойовий хортинг та діяльність

- правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 212–233.
63. Ковтун В. В. Прояв функціональних аспектів раціонального і здорового способу життя учня спортивної секції з бойового хортингу / В. В. Ковтун, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 923–936.
64. Костенко Р. І. Застосування дихальної гімнастики бойового хортингу для профілактики захворювань та оздоровлення / Р. І. Костенко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 332–347.
65. Кузьмук М. І. Моральні підстави формування сильного характеру учня спортивної секції бойового хортингу / М. І. Кузьмук, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 825–839.
66. Кукушкін К. М. Складові здорового способу життя людини, яка займається хортингом / К. М. Кукушкін, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 88–106.
67. Лисенко В. Р. Основні показники і характеристика позитивного впливу від тренувальних занять бойовим хортингом / В. Р. Лисенко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 909–922.
68. Лях В. В. Інноваційні підходи у боротьбі «Лава на лаву» з учнями козацьких класів і спортсменів бойового хортингу / В. В. Лях, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2019. – Вип. 11. – С. 164–176.
69. Марченко В. В. Основні показники і характеристика позитивного впливу від тренувальних занять бойовим хортингом / В. В. Марченко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 890–908.
70. Мунтян І. В. Демонстрація вправ і прийомів бойового хортингу на шкільному уроці фізичної культури / І. В. Мунтян, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 412–427.
71. Норенко В. С. Розвиток тренувально-підготовчих методик спортивної системи бойового хортингу під впливом козацької військової традиції народу / В. С. Норенко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 651–673.
72. Плеханов В. В. Розвиток спритності у спортсменів хортингу / В. В. Плеханов, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 127–148.
73. Полторацький С. С. Методика військово-патріотичного виховання хортингістів / С. С. Полторацький, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 229–245.
74. Присяжнюк С. І. Бойовий хортинг та проблема активного відпочинку спортсменів у різні вікові періоди / С. І. Присяжнюк, Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 206–218.
75. Приходько О. І. Складання регламенту занять та планування самостійних тренувань з метою освоєння прийомів бойового хортингу / О. І. Приходько, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 501–522.
76. Радченко Б. І. Укріпленість спортивних і культурних звичаїв бойового хортингу як національного односторонства українського народу / Б. І. Радченко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 969–985.
77. Римарчук І. В. Загальні особливості виховного процесу особистості учня спортивної секції бойового хортингу / І. В. Римарчук, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних

- органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 840–854.
78. Романко М. І. Виховна спрямованість формування у школярів відчуття патріотичного служіння українському народові / М. І. Романко, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 797–811.
79. Роханський В. М. Методи вдосконалення спортсменами хортингу ударної техніки руками / В. М. Роханський, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 125–138.
80. Самоха Д. М. Сімейне виховання спортсмена бойового хортингу дитячо-юнацького віку / Д. М. Самоха, Е. А. Єрьоменко, Л. О. Гречана // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – С. 147–165.
81. Самоха І. М. Основні професійні риси ефективного тренера дитячих груп з бойового хортингу / І. М. Самоха, Е. А. Єрьоменко, Г. М. Дендерис // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 152–171.
82. Сафонов І. Р. Методи організації розвивального і здоров'язберігального середовища у процесі занять з бойового хортингу / І. Р. Сафонов, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 463–480.
83. Сичов С. О. Бойовий хортинг та особливості оптимізації управління атлетичним тренуванням у процесі спортивної діяльності / С. О. Сичов, Е. А. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 219–225.
84. Сокол Є. М. Вивчення стійок спортсменами хортингу / Є. М. Сокол, Е. А. Єрьоменко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2012. – С. 82–93.
85. Стадник Д. М. Теоретичні та практичні засади виду спорту бойового хортингу як впливового засобу формування фізичної культури людини / Д. М. Стадник, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 953–968.
86. Степанюк А. В. Чинники виховання учня спортивного гуртка бойового хортингу в сімейному та шкільному середовищі / А. В. Степанюк, Е. А. Єрьоменко, К. М. Крайко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 133–151.
87. Трощенко В. Ю. Біологічні та соціальні умови укріплення здоров'я учнів спортивної секції бойового хортингу / В. Ю. Трощенко, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 855–871.
88. Федина Ю. О. Теоретичні та практичні засади виду спорту бойового хортингу як впливового засобу формування фізичної культури людини / Ю. О. Федина, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 937–952.
89. Федорчук С. Я. Фізичне самовдосконалення учнів засобами бойових мистецтв / С. Я. Федорчук, Е. А. Єрьоменко // Збірник наукових статей. – Дніпропетровськ : ДДІФКіС, 1999. – С. 150–159.
90. Хоружевський О. Д. Основні показники і характеристика позитивного впливу від тренувальних занять бойовим хортингом / О. Д. Хоружевський, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 872–889.
91. Цуркан Ю. М. Експериментальний аналіз тестування показників навантаження для визначення рівня працездатності учнів спортивної секції бойового хортингу / Ю. М. Цуркан, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 572–587.
92. Шевчук І. В. Умови ефективного впливу оздоровчих технологій бойового хортингу на організм спортсмена / І. В. Шевчук, Е. А. Єрьоменко, С. А. Дрозенко // Бойовий хортинг та діяльність

правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 172–191.

93. Шило О. М. Фізичне і морально-психологічне становлення особистості засобами хортингу / О. М. Шило, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 127–140.

94. Шукалюк Ю. С. Дослідження показників перспективності учасників спортивної секції з бойового хортингу / Ю. С. Шукалюк, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Нор // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 91–115.

95. Щербаків А. А. Порядок і структура проведення атестації на підвищення ступеня з бойового хортингу / А. А. Щербаків, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 986–1002.

96. Ющенко С. Л. Опанування падіннями та страхуваннями тіла за методиками виду спорту бойового хортингу на уроці фізичної культури / С. Л. Ющенко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 428–445.

97. Ярошевський Д. М. Відновлення та реабілітація фізичної та психічної активності людини методами бойового хортингу / Д. М. Ярошевський, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 616–634.

98. Яртим М. В. Середні показники фізичної підготовленості спортсменів як основний орієнтир планування занять в системі бойовому хортингу / М. В. Яртим, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 03–04 січня 2022 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Державний податковий університет [та ін.]. – Ірпінь, 2022. – Ч. 1. – С. 348–364.

99. Savchenko A. Combat horting – educational practice for young people / A. Savchenko, E. Yeromenko // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 88–95.

Bortnychuk O. O., Yeromenko E. A.

State Tax University, Irpin, Ukraine

Conducting sports matches according to the regulations of combat horting competitions

***Abstract.** This scientific article defines and describes the regulations of fights and actions of sports judges in combat horting competitions, analyzes the basics of refereeing sports competitions in combat horting, the requirements of the rules and conditions of participation in sports competitions in combat horting, identifies the main aspects of refereeing sports professionally. applied sport of Ukraine combat horting. It is noted that the conduct of competitions in combat horting can be divided into the following qualifications: personal; personal-team, team. The qualifications of the competition must be specified in the relevant Regulations (Regulations) of the competition. In individual competitions, the places occupied by the participants in the sections, age groups and weight categories are determined in accordance with the Regulations (Regulations) of the competition. In team competitions, only team places are determined. In individual-team competitions, both the places occupied by the participants individually and the results of the announced teams are determined. The method of holding the competition must be specified in the relevant Regulations (Regulations) on the competition. Competitions can be held by the following methods: direct elimination method (Olympic system) – with the elimination of losers after one defeat, if the participants perform in two subgroups. Participants of the competition, who lost the fight for the final, take part in the fight for the third place, but in the competition without consolation the fight for the third place is not held, two third places are awarded; circular method (in a circle) – each participant (team) competes with each participant (team); mixed method – competitions are held using different systems to determine the winner. After performing the technical actions that led the athlete to victory, the Referee stops the fight, and making sure that the condition of the affected athlete is normal and does not threaten him, based on the decision of the judging team or joining such a decision, the Greyhound Referee declares victory. indicating what the victory is for: with a clear advantage; technical knockout (or knockout); painful reception; suffocating reception; by the difference of points; by decision of judges; for the final technical action (in additional time before the first technical assessment). The rules of sports competitions are the only rules of competition in combat horting in Ukraine, determine the basic principles of organization and conduct of competitions held in Ukraine.*

***Key words:** regulations of fights, basics of refereeing of sports competitions, actions of sports judges, combat horting, sports team on combat horting, competitions on combat horting.*